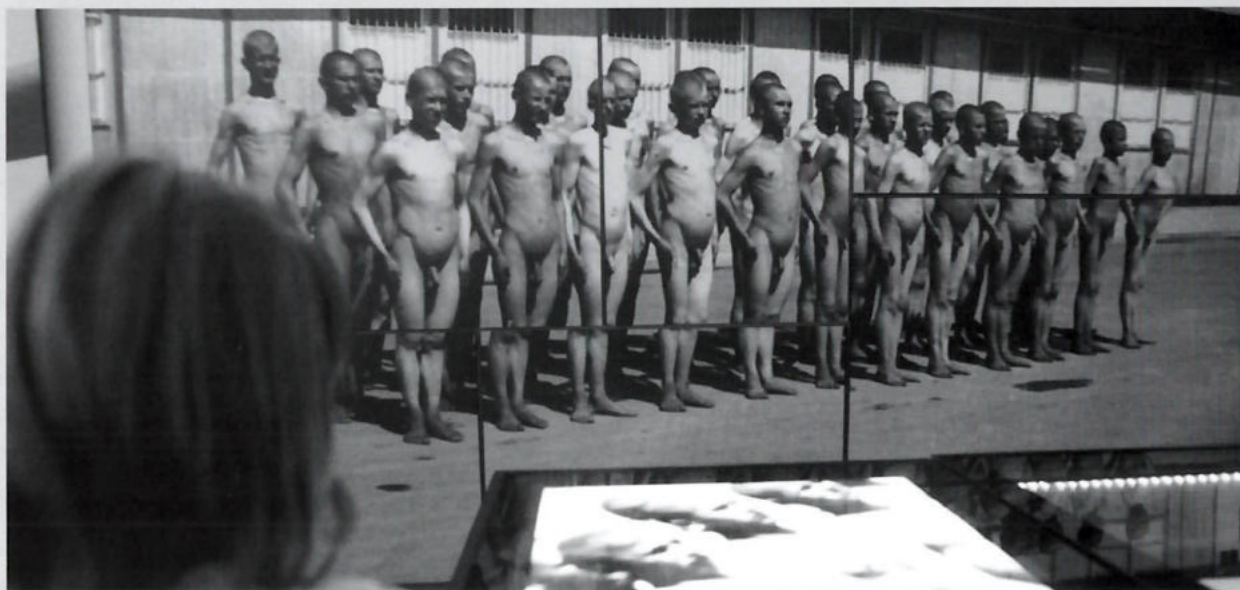

Inauguració amb calidesa i neu

El 15 de desembre de l'any passat, en una tarda freda que portava les primeres volves de neu d'un hivern a les portes, s'inaugurava formalment a la Jonquera el Museu-Memorial de l'Exili (Mume). La meteorologia es va aliar a l'efemèride per fer encara més present el record del penós camí que varen fer les més de 500.000 persones que, a partir del febrer de 1939, van creuar la frontera en saber-se vençudes en la lluita per la llibertat i la democràcia. Aquests homes i dones, i nens, varen ser els autèntics protagonistes d'un acte multitudinari i formal, però també emotiu i càlid, amb gent vinguda d'aquesta i de l'altra banda de la Catalunya fronterera. El fred de fora contrastava amb el caliu de l'interior, i en els llargs parlaments institucionals no hi varen faltar algunes referències personals, íntimes, que no van fer sinó demostrar que l'exili del 1936-1939 és un record present, més lluny o més a prop, en la immensa majoria de famílies catalanes. Un acte oficial amb intervencions protocol·làries i alhora sentides de l'alcalde de la Jonquera, Jordi Cabezas, del d'Argelers de la Marenda, Pierre Aylagas, del president del Consell Comarcal de l'Alt Empordà, Pere Vila, del vicepresident i vocal de Cultura de la Diputació de Girona, Roger Zamorano, de la rectora de la UdG, Anna Maria Geli, i del conseller d'Interior, Relacions Institucionals i Participació Ciutadana, Joan Saura, intervencions que van tenir com a immillorable colofó l'audició, entre altres peces, de la sardana de l'exili del mestre Pau Casals, interpretada pel grup de violoncel·listes Sis de Piques.

El Museu-Memorial de l'Exili era necessari, però el llarg camí que han recorregut els seus responsables per fer-lo possible, amb l'alcalde Cabezas al capdavant, no ha acabat. Ben al contrari, aquest és un equipament ideat, com es va exposar durant l'acte, per esdevenir el motor de la recuperació d'una memòria i uns testimonis injustament oblidats durant més de setanta anys. De moment al visitant l'esperen unes sales de discurs impecable i didàctic, elaborat pels historiadors Enric Pujol i Josep Santaló, i una escenografia realment imponent presidida per una gran estructura que, penjada del sostre de la sala principal, representa una porció de platja suspesa sobre el cap de l'espectador i farcida de petjades desorientades que evoquen el record esgarriós dels sorrals esventats d'Argelers. Una platja invertida que penja del sostre i una paret nua, al fons, amb una llegenda, lletres grosses i blanques sobre el negre del mur, que es pot contemplar des de pràcticament tots els espais del museu: «La llibertat és lluny d'aquí, i això és l'exili. *El rei Lear*. William Shakespeare.» Setanta anys després que la llibertat marxés lluny d'aquí, l'exili torna en forma de museu, per no oblidar i, per tant, per no haver de repetir aquella marxa.

Gemma Domènech Casadevall